

IDEJNO REŠENJE PLANINARSKOG DOMA NA PLANINI RTANJ CONCEPTUAL DESIGN OF A MOUNTAIN REFUGE ON THE RTANJ

Luka Lukić, *Fakultet tehničkih nauka, Novi Sad*

Oblast – ARHITEKTURA

Kratak sadržaj – Osnovni cilj ovog projekta bio je izučavanje estetičke funkcije u savremenoj arhitekturi. Kroz rad na projektu, istražuje se povezanost estetičkih ideja i programskih ideja, kao i povezanost eksperimentalnih estetičkih ideja sa socijalnim i kulturološkim promenama.

Ključne reči: Projektovanje, estetička funkcija, priroda, kamen kao materijal

Abstract – The main goal of this project was to study the aesthetic function in contemporary architecture. Through project work, connectivity is explored aesthetic ideas and programmatic ideas, as well as the connection of experimental ones aesthetic ideas with social and cultural changes.

Keywords: desing, aesthetic function, nature, stone as a material

1. UVOD

1.1. Cilj istraživanja

Cilj ovog istraživanja je dublje razumevanje arhitektonskih karakteristika, društvenih i kulturnih vrednosti koje oblikuju ovakve objekte. Kroz analizu različitih tipova objekata, njihovih funkcija i dizajna, težnja je otkriti kako se tradicionalni i moderni elementi prepliću i utiču na oblikovanje objekata u prirodi. Ovo istraživanje doprinosi razumevanju složenih veza između ljudi i prostora.

1.2. Organska arhitektura

Organska arhitektura je stil savremene arhitekture koji neguje harmoniju između prirode i čoveka projektovanjem objekata koji su toliko integrisani u okolinu da njegovi delovi, nameštaj i okolina postaju deo jedinstvene međusobno određene kompozicije sa kraja 20. veka. Reč “Organska arhitektura” prvi je svesno upotrebio arhitekta Frenk Lojd Rajt. Organska arhitektura je uopšte arhitektura koja je inspirisana ciljevima, funkcijom i prirodnošću tzv. žive arhitekture. Organski znači integrisani, uceljeni, analogan sa biljnim i životinjskim organizmom, onaj koji prirodno sledi i razložno je razložno je raspoređen. Klasičan primer organske arhitekture je Kuća na vodopadima koju je Frenk Lojd Rajt projektovao za porodicu Kaufman [1].

NAPOMENA:

Ovaj rad proistekao je iz master rada čiji mentor je bio dr Ivana Miškeljin, red. prof.

2. KONTEKST

Izbor lokacije bio je slobodan, ali usled nedavnog planinarenja i obilaska planine Rtanj, ova lokacija se izdvojila kao jedinstvena. Rtanj kao planina ima veoma jedinstven oblik piramide, koji je široko poznat i izučavan od strane naučnika. Sama zamisao izgradnje ovog objekta osim funkcionalnosti je bila da se taj oblik još više naglasi i istakne.

Ideja je bila napraviti planinarski dom na ovoj planini, koji bi najpre služio kao odmorište planinarima, jer je ovo jedna od najposećenijih planina u Srbiji što se tiče planinarenja. Takođe obezbediti i smeštajne jedinice za ostale turiste koji su došli na odmor da uživaju u prirodi.

Jedinstvena priroda i pejzaži ove planine, čine savršeno mesto za jedan ovakav objekat koji će posetiocima omogućiti jedinstven ugođaj sa prelepim pogledom na okruženje i prirodu.

Sam objekat bi se nalazio na jednom od monogobrojnih brda odnosno grebena u podnožju planine. Mesto na kome se objekat nalazi, veoma je slično najvišem vrhu planine Šiljak, i nalazi se na planinarskom putu koji vodi do vrha planine.

Slika 1. 3D prikaz objekta i planine Rtanj

Rtanj je planina koja se nalazi u istočnoj Srbiji, oko 200km jugoistočno od Beograda, nadomak Boljevca. Pripada Karpatskim planinama, a najviši vrh Šiljak (1565m) predstavlja prirodni fenomen kraškog reljefa. Specifičan raspored stena kraškog reljefa nije uticao samo na biljni pokrivač, na vode i izvore Rtnja, već i na njegov oblik, gde vrh Šiljak podseća na vrh piramide. Ako pogledamo na Rtanj sa severa ili juga, on nam se ukazuje kao dugačak greben u obliku trapeza, dok je dole širok i masivan, gore se sužava u uzani ivičasti zid. Ova planina se naglo diže iz ravnice i završava skoro pravilnom kupom, nalik piramidi [2].

Istorija Rtnja se vezuje za priču o bogatoj jevrejskoj porodici Minh. Oni su sagradili crkvu na vrhu planine Rtanj. Crkvu je

gradilo oko 1000 radnika, a osveštana je 1936. godine. Ostaci crkve postoje i dalje na vrhu Šiljak, nakon devastacije nastale 1992. Godine kada je crkva srušena dinamitom u pokušaju traganja za davno skrivenim bogatstvom. Postoji inicijativa da se ova crkva obnovi [3].

Rtanj je pre svega najposećenije i omiljeno turističko mesto za planinare u Srbiji [4].

Slika 2. Planina Rtanj [3]

3. PROJEKTNİ ZADATAK

Cilj projekta jeste istraživanje estetičke funkcije u savremenoj arhitekturi. Kroz rad na projektu, istražuje se povezanost estetičkih ideja i programskih ideja, kao i povezanost eksperimentalnih estetičkih ideja sa socijalnim i kulturološkim promenama.

Ishod - preciznije razumevanje estetičkih funkcija i estetičkih ideja savremene arhitekture. Primena stečenih znanja u budućem istraživačkom i stručnom radu.

Ideja je bila stvoriti planinarski dom sa smeštajnim jedinicama na planini Rtanj.

4. KONCEPT

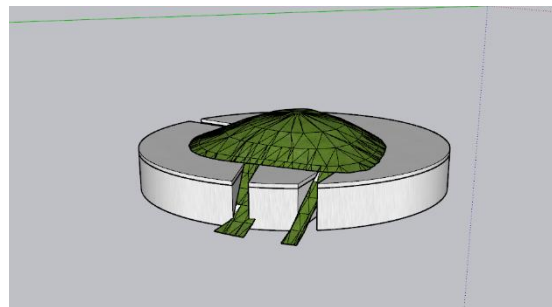
Glavna ideja je bila napraviti objekat koji može samo na ovoj određenoj lokaciji da se nalazi i nigde drugde.

Objekat je dizajniran tako da se uklapi u okruženje planinskog pejzaža, sa oblikom koji je nastao iz topografije same lokacije, odnosno prateći izohipse terena. Iz toga dobijena je kružna forma, koja objekat čini da izgleda kao jedan prsten na vrhu brda.

Takođe sama kružna forma objekta ima za cilj da podseća na neki strani nepoznati objekat na planini, koji se uklapa u istoriju i legende koje postoje o planini Rtanj.

Glavni problem prilikom projektovanja bio je ostaviti prirodu što manje netaknutom, odnosno sam vrh brda ostaviti i dalje prohodnim. Konkretno ostaviti postojeće planinarske staze prohodnim i nakon izgradnje ovog objekta, kako bi ljudi ali i neke životinje mogle i dalje da se kreću ne smetano u svojim pohodima na vrh planine.

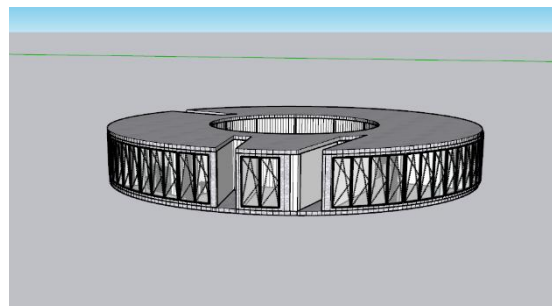
Nakon postavljanja prstenastog kubusa na vrh brda, delovi koji su se poklapali sa postojećim stazama su isečeni iz samog kubusa i stvoren je prolaz od podnožja brda ka samom vrhu i nastavku dalje na drugu stranu.

Slika 3. 3D model objekta

Sledeća stavka koja je bila obavezna, bio je balans između integrisanja objekta u samo okruženje i načiniti ga podjednako uočljivim. U ovoj netaknutoj prirodi bilo je jako bitno napraviti objekat koji neće imati preveliki uticaj na okruženje, isto tako ostaviti minimalan uticaj ljudi na planinu. Dok sa druge strane ovaj objekat bi bio važan orijentir za planinare na putu do samog vrha planine, ali i za turiste koji bi dolazili na odmor.

Što se tiče eksterijera, odnosno fasade samog objekta ona je odrađena vrlo jednostavna, sa korišćenjem jako malo materijala, odnosno dominiraju lokalni kamen i staklo. Kamen je korišćen kao fasadni detalj podne i krovne ploče kako bi se objekat što bolje uklopio u samo okruženje. Korišćen je isti lokalni kamen od kog je bila sagrađena crkva na vrhu planine Rtanj. Staklo zauzima gotovo ceo procenat u fasadi samog objekta. Njegova uloga je da uklopi sam objekat u okruženje upijajući zrake sunca i neba, kao i pejzaže oko sebe. Takođe treba da omogući korisnicima ovog prostora prelepe pogleda na planinu Rtanj.

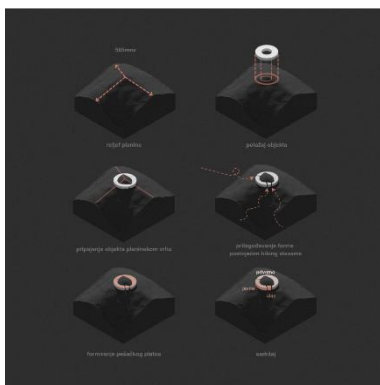
Slika 4. 3D model objekta

Enterijer samog objekta odrađen je dosta minimalistički i moderno, najviše preovladava kamen i kamene obloge po podu i zidovima, kako bi se stekao utisak da je unutrašnjost na neki način isklesana iz same planine i stvoren prostor za korišćenje. U sobama dominiraju nešto topliji materijali kao što su drvo i parket i samim tim čine ih toplijim i prijatnijim za boravak i odmor.

Što se tiče same konstrukcije ona je vrlo jednostavna, zbog što lakše i brže izgradnje objekta. Takođe samo tlo je vrlo čvrsto i stabilno za izgradnju objekata. Objekat čine temelji (trakasti temelji i temeljni stubovi), dve armirane betonske ploče i kao noseći element prefabrikovani AB stubovi. Prostor unutar objekta je otvoren i veoma fleksibilan. Postoje samo dva prstena AB stubova na unutrašnjim i spoljašnjim ivicama objekta.

5. ZAKLJUČAK

Glavna ideja je bila napraviti objekat koji može samo na ovoj određenoj lokaciji da se nalazi i nigde drugde. Objekat je dizajniran tako da se uklopi u okruženje planinskog pejzaža, sa oblikom koji je nastao iz topografije same lokacije, odnosno prateći izohipse terena. Iz toga dobijena je kružna forma, koja objekat čini da izgleda kao jedan prsten na vrhu brda. Projektovan sa naglaskom na prirodu, teren, pa i istoriju samog mesta, ovaj objekat se ističe svojim formama i dizajnom koji omogućavaju interakciju sa okolinom. Objekat se takođe projektovao na principu harmonije i kontrasta sa okruženjem, istovremeno. Sve u svemu, dizajn ovog planinarskog doma na Rtnju je jedinstven i savremen i sigurno će privući pažnju kako planinara tako i dugih gostiju koji bi da provedu odmor u prirodi.

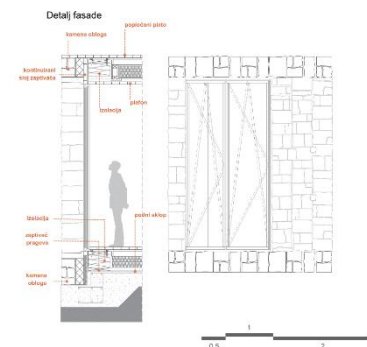
Slika 5. Dijagram postavke 3D modela na teren

Slika 6. Jugozapadni izgled objekta

Slika 7. Severoistočni izgled objekta

Slika 8. Detalj fasade

Slika 9. 3D ilustracija objekta

6. LITERATURA

- [1] https://sr.wikipedia.org/sr-el/Органска_архитектура (pristupljeno u oktobru 2024.)
- [2] <https://sr.wikipedia.org/sr-el/Ртањ> (pristupljeno u oktobru 2024.)
- [3] <https://rtanjadventure.com/destinacije/planine/planina-rtanj/> (pristupljeno u oktobru 2024.)
- [4] <https://nestvarna.blog/2022/12/20/rtanj/> (pristupljeno u oktobru 2024.)

Kratka biografija:

Luka Lukić rođen u Loznici 1999. godine. Diplomirao je 2023. godine na Departmanu za arhitekturu i urbanizam, na Fakultetu tehničkih nauka. Master rad na Fakultetu tehničkih nauka iz oblasti Arhitektura – na temu “Idejno rešenje planinarskog doma na planini Rtnj” odbranio je 2024.god.